

Det brutna hjärtat

Filmen distribueras av Folkets Bio, Box 20 68, 103 12 Stockholm. Tel 08 - 20 30 59

Filmhandledningen utges av Filminstitutet, Box 27 126 102 52 Stockholm
Redaktör Anne Helene Sommarström. Text Jan Petterson 1991

Inledning

Det brutna hjärtat är en film där tragik och glädje, lycka och sorg blandas. Vänskapsband knyts, bräcklig och spिरande ungdomskärlek prövas, barns relationer till föräldrar och vuxna påverkas.

Den här skriften syftar till att ge en introduktion till filmen men även vägledning för efterarbete med filmupplevelsen.

En handlingsresumé följs av en kortare diskussion kring några intressanta teman i filmen. Utifrån dessa resonemang kan frågor formuleras. Kortare förslag på olika frågor följer direkt därefter.

Filmens handling

Martin, som bor ensam med sin mamma, beter sig en dag väldigt underligt i skolan. Hans kamrater undrar vad som är fel eller om något hänt, men Martin viftar bort det hela.

Jerome och Antoine bestämmer sig för att söka upp Martin i hemmet och fråga hur det egentligen står till. När de kommer till Martins och hans mammas hus ser de honom sitta i mörkret och äta ett äpple. Bredvid honom på sängen ligger Martins mamma, alldeles orörlig.

Martin blir arg och försöker köra iväg Jerome och Antoine. Men de ger sig inte och frågar om Martins mamma är sjuk.

- Jag tror hon är död, säger Martin. Tillsammans konstaterar de att hon måste ha dött av brutet hjärta.

Eftersom Martin inte vet vem som är hans far inser de snabbt att om myndigheterna får reda på vad som hänt, blir Martin omhändertagen och skickad till barnhem.

Martin börjar med hjälp av sina kamrater att förbereda sig för det nya livet som föräldralös.

För att dölja vad som hänt för myndigheterna och alla andra vuxna sluter sig Martin och hans kamrater samman och svär att bevara det hela som en hemlighet.

Själva tar de hand om begravningen och låtsas inför omvärlden att hon fortfarande lever. De håller allesammans tyst om vad som egentligen hänt och ger noga akt på att inte göra några misstag som kan avslöja dem. Martin och hans kamrater är väldigt duktiga i skolan och allesammans sluter de upp kring sin vän. De hjälper honom med mat och tvätt, säljer möbler för att få ihop till hyran, förfalskar mammans namnteckning och löser gemensamt alla problem som kan tänkas uppstå.

Barnen som är invidga i hemligheten blir med tiden allt fler och så småningom måste man även berätta för några vuxna.

Alltsammans avslöjas så småningom och Martin skickas till ett allt annat än trevligt barnhem. Men hans kamrater kommer förstås och hälsar på.

Det här är en film som ger ett intryck av att vara en

dokumentär. Den "oerhörda" historien framställs som fullständigt självklar och ger inte intryck av att vilja skapa en illusion. Det är en historia som berättas. Kanske är den sann - kanske inte. Det är oväsentligt vilket.

Berättarspråket är rakt och avskalat. Regissören arbetar med få effekter i ljud, musik eller klippning. Kameran finns hela tiden som en osynlig betraktare mitt i skeendet.

Teman i filmen, frågeställningar

Föräldralöshet

Ett av de bärande elementen i filmen. Martin blir föräldralös då hans mamma dör. Men många av hans kompisar är redan föräldralösa. De bor visserligen hos styvföräldrar men har inte någon normal familjerelation. Antoine och Marianne har en problemfylld relation till sina styvföräldrar. Antoines styvmamma är för honom den ständigt hotande onda draken som lägger sig i alldeles för mycket. Mariannes styvföräldrar är gamla och Marianne talar sällan sanning inför dem. Men inte bara dessa två utan även många av de andra barnen verkar ha väldigt stor förståelse för Martin och alla engagerar de sig mycket i försöken att hjälpa honom. Tillsammans blir de Martins nya familj.

Kamratskap

En förutsättning för vad som händer i berättelsen är vänskap och kamratskap. Skaran av barn som engagerar sig i att hjälpa Martin växer ständigt. Det finns dock några som kanske mer än andra är hans "riktiga" vänner. Det är de, för de har egna liknande erfarenheter eller helt enkelt känner rädsla för att hamna i samma situation. Det är när saker verkligen händer som rädslan blir tydlig. Märk scenen där Jerome ger sin mamma en kram innan han går till skolan. Hans mamma blir ytterst förvånad och undrar vad som är fel. Det kan även vara svårt att ta emot vänskap. Martin är vid några tillfällen irriterad över all hjälpsamhet och alla "goda" förslag. Kanske behöver han bara vara ensam ibland.

Samhällsansvar

Eftersom hela berättelsen handlar om något som enligt samhällets egna normer absolut inte får förekomma; att den enskilde individen själv tar hand om och begraver någon, blir denna konflikt en drivkraft i filmen igenom. Att det sedan är barn som gör det, gör det hela än värre ur samhällets ögon sett. Då det så småningom upptäcks vad som hänt kommer samhällets representant, en domare och begär att Martin som gått under jorden genast skall överlämnas till honom. Ty samhället har ansvar för sina barn. Martin, som tillsammans med de andra barnen galant klarar av situationen som föräldralös, vet att ett "hemskt" barnhem

är vad som väntar honom. Det paradoxala är att så länge Martin lyckas hålla sig undan "samhällets" ansvar går det allt bättre för honom, framförallt i skolan där han tidigare var lärarnas favoritter.

Döden

Martin beter sig underligt i skolan och hans vänner söker upp honom för att ta reda på vad som är fel. De hittar Martin sittande intill sin döda mamma. Självt säger han att han tror hon är död. Han visste inte vad han skulle ta sig till. Då de beslutat sig för att ordna med begravning och annat själva tar framförallt Martin sig an uppgiften med stor beslutsamhet. Men det är samtidigt som om han inte riktigt förstår att hans mor verkligen är död. Martin faller inte några tårar och verkar nästan lite "kall" inför allsammans. Det är viktigt för honom men även för de andra barnen att allt går "rätt" till. De försöker komma på hur det "brukar" vara. Troligen har inte barnen någon större erfarenhet av begravningar men löser det på ett fint sätt.

Föräldralöshet

Kan barn klara sig utan föräldrar/vuxna? Hur i så fall? Barnhem eller fosterföräldrar, vad är bäst? Borde Martin försöka ta reda på vem som är hans far? Varför är alla barn i filmen så engagerade i Martins öde?

Kamratskap

Vilka är det i filmen som är Martins verkliga vänner? Hur kan man märka det? Varför blir Martin ibland arg på sina kompisar som bara vill hjälpa till?

Samhällsansvar

Gör barnen rätt som håller tyst om vad som hänt? Är det riktigt att ljuga för att skydda Martin? Tar samhället sitt ansvar när man lämnar in Martin på barnhemmet? Hur hade man kunnat lösa Martins situation på ett bättre sätt? Är barnhem så dåliga som de skildras i filmen? Hur kommer det att gå för Martin?

Döden

Hur förhåller sig barnen till vad som hänt med Martins mamma? Förstår Martin egentligen vad som hänt? Varför blir han inte ledsen och gråter? Är han ledsen fast det inte syns? Hur går begravningen till i filmen? Varför är barn sällan med på begravningar?

Plats för anteckningar

Produktionsuppgifter

Originaltitel	La Fracture du Myocarde
Manus	Jacques Fansten
Regi	Jacques Fansten
Foto	Jean-Claude Saillier
Musik	Jean-Marie Senia
Produktion	Belbo Films, Ludi Boeken, Jacques Fansten med stöd av SFP, Antenne 2 och Canal +. Frankrike 1990
Längd	100 minuter
Distribution	Folkets Bio
Censur	7 år

I rollerna

Martin	Sylvain Copans
Jerome	Nicolas Parodi
Antoine	Olivier Montiège
Marianne	Cecilia Rouaud
Claire	Lucie Blossier
Julien	Benoit Gautier

Jacques Fansten

“Att tala om barn när man är vuxen är väl ett sätt att tala om vuxna, på samma vis som att tala om döden är ett sätt att tala om livet.”

“Jag hade sedan länge försökt jobba med en historia om solidaritet mellan barn. Kanske för att det verkar som om barn utvecklar en slags omedelbar och jordnära solidaritet som svar på vuxenvärldens förvirring.”

Ur en intervju med Jacques Fansten (1990) född i Paris 1946

om regissören

Studier vid IDHEC 1965-67 (Institute des Hautes Etudes Cinematographiques)

Regiassistent åt bl a Claude Chabrol (flera filmer)

filmografi

Långfilmer *Le petit Marcel* (1976)

Etats d'ame (1986)

La fracture du myocarde (1990)

För TV En mängd dokumentärfilmer och reportage sedan 1972

Till vissa filmhandledningar finns en videokassett med utdrag ur filmen (exerpter).
Filmhandledningarna kan beställas kostnadsfritt, videokassetter kostar 150:-, inkl moms. Porto tillkommer.
Man kan också prenumerera på en förteckning över filmhandledningar och exerpter. Sänd er beställning per brev till

Filminstitutet, Susann Jonsson
Box 27 126, 102 52 Stockholm

